

LBRIS

We know
books

How to Think Like Series: Sherlock

Copyright © Michael O'Mara Books Limited 2012

Copyright © 2023 Editura For You

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You.
Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a textului din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Redactare: Jacob Găitănanu
Tehnoredactare: Anca Șerbu
Design copertă: Răzvan Mera

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SMITH, DANIEL

Cum să gândești ca Sherlock Holmes / Daniel Smith; trad. din lb. engleză
de Ana-Maria Datcu. – București: For You, 2024

ISBN 978-606-639-666-0

I. Datcu, Ana-Maria (trad.)

159.9

Daniel Smith

Cum să
gândești ca
SHERLOCK
HOLMES

Traducere din limba engleză
de Ana-Maria Datcu

Editura For You

Cuprins

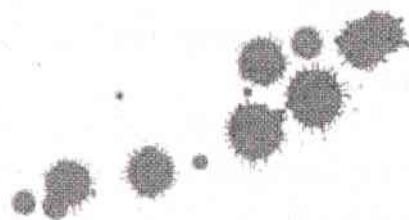
Introducere 7

1. Pregătirea minții

Cum să-l înțelegem pe Sherlock	11
Ai personalitatea necesară?	14
Dezvoltarea unei minți agile	17
Fii atent la lumea din jur	23
Ascultă cu atenție	25
Citește printre rânduri	30
Păstrează-ți mintea deschisă	36
Gândirea laterală	38
Alege-ți prietenii cu înțelepciune	43
Acceptă norocul	45
Învață din propriile greșeli	47
Păstrează-ți concentrarea	48
Logică și Deducție	52
Îmbunătățește-ți abilitățile deductive	58
Exerciții de logică și deducție	63

2. Construiește-ți o bază solidă de cunoștințe

Cunoașterea subiectului	69
Obținerea informațiilor	75
Citirea semnelor	81
Pune-ți cărțile pe masă	88
Stăpânește arta deghizării	91
Spargerea codului	95
Cernerea informațiilor	102
Îmbunătățește-ți memoria	108
O plimbare pe Aleea memoriei	114
Cum să ajungi la concluzii	118
Răspunsuri la teste	121

**Bucuria lecturii nu se oprește aici!
Iată și alte cărți apărute la Editura For You:**

- Leo Angart • *Să ne îmbunătățim vederea în mod natural*
 Bernie Ashman • *Semne zodiacale și vieți trecute* • *Mercur retrograd*
 Florentine d'Aulnois-Wang • *Secretele inteligenței erotice*
- Philippe Barraqué • *Mantre vindecătoare*
 Joshua Becker • *Ce contează cu adevărat* • *Bucuria de a trăi cu mai puțin*
 • *Casa minimalistă*
- Irina Binder • *Insomni* • *Străinul de lângă mine* • *Până la sfârșit* • *Iubirea te învață*
- Mary Birch • *Respirația vindecătoare*
 Dr. Robert Blaich • *Farmacia ta interioară*
 Dr. Charles Blondel • *Introducere în psihologia colectivă*
 Dr. Luc Bodin • *Mesajele ascunse ale bolilor* • *Scapă de stres!* • *Medicina spirituală*
- Nathalie Bodin • *Ho'oponopono. Cuvinte de înțelepciune pentru rezolvarea conflictelor*
- Alexandru Boțoroga • *În căutarea pasului* • *Insula cu tăceri* • *De la adiere la zefir*
- Dr. Christian Bourit • *Atitudinea cuantică*
 Gregg Braden • *Codul lui Dumnezeu* • *Codurile înțelepciunii* • *Efectul ISAIA* • *Matricea divină* • *Secretele pierdute ale rugăciunii* • *Suntem creați cu intenție* • *Vindecarea spontană a credinței*
- Dan Brulé • *Respiră pur și simplu*
 Michelle Buchanan • *Numerologia pe înțelesul tuturor*
 *** • *Buddha și învățăturile lui*
- Dr. Carl Johan Calleman • *Mintea globală și apariția civilizației*
 Ali Campbell • *NLP pe înțelesul tuturor*

1

Pregătirea minții

Cum să-l înțelegem pe Sherlock

„Joc de dragul jocului.”

The Adventure of the Bruce-Partington Plans
[Planurile Bruce-Partington]¹

Bătrânul Sherlock a căpătat de-a lungul anilor o reputație de mașinărie antisocială, lipsită de sentimente și cu o aroganță redutabilă. O astfel de descriere nu este complet nejustificată. Chiar și credinciosul Watson, într-unul dintre momentele sale mai exasperate, l-a descris ca fiind „un creier fără inimă, la fel de deficient în ceea ce privește empatia

¹ Păstrăm traducerea consacrată în limba română pentru titlurile cărților care îl au ca personaj pe Sherlock Holmes. La prima lor ocurență în cartea de față, oferim pentru orientare și titlul în original. (n.tr.)

umană pe cât era de strălucit în inteligență“. Apoi, într-un moment mai ponderat, Watson l-a numit „cel mai bun și mai înțelept om pe care l-am cunoscut vreodată“.

În realitate, Holmes se află undeva, inconfortabil, între aceste două descrieri. Lumea obișnuită, de zi cu zi, îl plictisea în mare măsură, ceea ce îl făcea să pară distant, dezinteresat și chiar insensibil. Acesta a fost un efect secundar nefericit al dorinței sale insașiabile de a găsi cazuri incitante, neobișnuite, genul de probleme care pot fi rezolvate doar de tipul său special de minte.

„Știi, dragul meu Watson“, spunea Holmes în *The Red-Headed League* [*Liga roșcaților*], „că îmi împărtășești dragostea pentru tot ceea ce este bizar și se află în afara convențiilor și rutinei banale a vieții de zi cu zi“. Această dorință de a se ridica deasupra banalului a fost cea care l-a motivat atât de des, uneori ajutându-l să avanseze, alteori punându-l în pericol, iar alteori împingându-l spre teribilii demoni ai depresiei sale.

Ceea ce nu poate fi pus la îndoială este faptul că Marele Detectiv și-a asumat munca implicându-se cu totul, riscându-și propria stare de bine în urmărirea scopului său principal: înfrângerea celor mai rele minți criminale din țară. A fost un efort care i-a pus în pericol viața, dar care i-a satisfăcut nevoia profundă de provocări intelectuale și adrenalină. Să luăm ca dovadă acest scurt fragment din *The Boscombe Valley Mystery* [*Misterul din Valea Boscombe*], care surprinde cu rafinament modul în care pe Holmes îl cuprinde fiorul urmăririi: „Sherlock Holmes părea că se transformă atunci simțea un asemenea indiciu. Aceia care îl cunoscuseră doar pe gânditorul și logicianul liniștit de pe Baker Street nu l-ar fi recunoscut. Fața i se înroșea și se întuneca. Sprâncenele îi deveneau două linii negre și dure, în timp ce ochii îi străluceau de sub

ele cu o lucire de oțel. Fața i se apleca, umerii i se curbau, buzele se strângeau, iar pe gâtul lung și nervos venele îi ieșeau în evidență ca niște fâșii de bici. Nările păreau să i se dilate de la pofta pur animalică a pândeii și a vânătorii, iar mintea îi era atât de desăvârșit concentrată asupra problemei pe care o avea în față, încât o întrebare sau o remarcă trecea neobservată sau cel mult îi provoca un răcnet rapid și nerăbdător ca reacție.“

Existau multe contraponderi la aceste momente de exaltare. În absența unor cazuri potrivite care să-i revigoreze sufletul, Holmes dădea semne clasice de depresie și recurgea la diverse metode de eliberare a energiilor sale presante, cum ar fi abuzul de cocaină. „Uneori sunt deprimat“, i-a spus el lui Watson în *A Study in Scarlet* [*Un studiu în roșu*], „și nu deschid gura zile întregi. Nu trebuie să crezi că sunt morocănos când fac asta. Lasă-mă în pace și în curând îmi voi reveni“.

La fel de distructivă era și incapacitatea lui de a-și lua în considerare propriile nevoi fiziologice de bază atunci când se confrunta cu o enigmă nerezolvată. În aceste circumstanțe, Watson a consemnat în mod memorabil cum „se agita zile întregi, chiar și o săptămână, fără odihnă, răsucind și rearanjând faptele, privind-le din toate punctele de vedere până când fie le înțelegea, fie se convingea că nu are suficiente date“. Dacă ar fi fost adeptul aceluși gen de mesaje pe care le găsești uneori prin clădirile de birouri, ar fi avut unul pe biroul său de la adresa Baker Street 221B pe care ar fi scris: „Nu trebuie să fii nebun ca să lucrezi aici. Dar ajută!“

Având în vedere toate aceste detalii, putem spune că a fi asemenea lui Holmes nu este o opțiune ușoară, iar a călca pe urmele lui intelectuale nu este o călătorie pentru cei slabi de inimă! Holmes și-a continuat munca pentru că nu a avut de ales – ea îl făcea să fie cine este. În lipsa ei, nu prea avea ce să-l definească. El a făcut aluzie la imensul său simț al

datoriei în *Un studiu în roșu*: „Există un fir roșu al crimei ce străbate fâșia incoloră a vieții, iar datoria noastră este să îl identificăm, să îl izolăm și să expunem fiecare centimetru din el.“ Între timp, Watson va spune despre el că, „la fel ca toți marii artiști“, „a trăit de dragul artei sale“.

Ai personalitatea necesară?

„Personalitatea puternică și magistrală a lui Holmes domina tragica scenă...“

The Adventure of the Solitary Scientist
[Aventura savantului solitar]

Cu toții emitem judecăți radicale despre oameni. Cutare este arogant, cutare este neputincios, iar în ceea ce-o privește pe prietena ei... în fine, de unde să încep?

Adevărul este că multe dintre judecățile pe care le emitem cu privire la personalitatea cuiva sunt instinctive și spun la fel de multe despre noi ca și despre persoana pe care o judecăm. Studiul personalității nu poate fi niciodată o știință exactă. Însă există numeroase cercetări de lungă durată privind personalitatea care ne oferă o bază bună pentru discuții. Așadar, cum se potrivește tipul tău de personalitate cu acela al lui Holmes?

Părintele fondator al clasificării psihologice a tipurilor de personalitate este Carl Jung, care și-a publicat studiul de

referință, *Tipuri psihologice*, în 1921. El a conturat două perechi de funcții cognitive. Pe de o parte, funcțiile de „percepție“ (sau „iraționale“) ale senzației și intuiției și, pe de altă parte, funcțiile „judicative“ (sau „raționale“) ale gândirii și sentimentelor. În termeni simpli, senzația este percepția așa cum derivă din simțuri; gândirea este procesul de cunoaștere intelectuală și logică. Intuiția este percepția așa cum derivă din subconștient, în timp ce sentimentul este rezultatul estimării subiective și empatice.

Ca și cum toate acestea nu ar fi fost destul de complicate, Jung a mai adăugat un element: personalitatea unui individ poate fi clasificată ca fiind extravertită (literalmente: „orientată spre exterior“) sau introvertită („orientată spre interior“). În analiza lui Jung, fiecare individ are elemente din toate cele 4 funcții, într-o măsură mai mare sau mai mică, fiecare dintre ele manifestându-se într-un mod introvertit sau extravertit.

Teoria lui Jung a fost dezvoltată ulterior de mai mulți cercetători de-a lungul anilor. Printre aceștia se numără Katharine Cook Briggs și Isabel Briggs Myers. Această echipă formată din mamă și fiică a dezvoltat Indicatorul de Tip Myers-Briggs (MBTI), un tip de evaluare publicat prima dată în 1962 ce clasifică personalitatea în funcție de 16 tipuri, pe baza a 4 dihotomii:

Extraversie (E) – Introversie (I)
Senzație (S) – Intuiție (N)
Gândire (T) – Simțire (F)
Judecată (J) – Percepție (P)

Tipurile de personalitate sunt reprezentate printr-un cod de 4 litere ce cuprinde abrevierile relevante menționate anterior. Bineînțeles, Sherlock Holmes nu a fost supus niciodată unui astfel de test de personalitate, deoarece el a precedat aceste teste, este un personaj fictiv și nici nu i-ar fi plăcut să aibă de-a face cu bramburelile psihologizante. Însă unii au încercat retrospectiv să îl evalueze, existând un consens larg că el s-ar situa probabil undeva între INTP și ISTP: introvertit, favorizând raționamentul intelectual în locul sentimentelor și acționând în general ca răspuns la informațiile adunate, mai degrabă decât să judece în prealabil o situație.

Întrebarea dacă el se potrivește cel mai bine clasificării bazate pe simțire sau intuiție este mult mai puțin clară. De altfel, s-a sugerat că profilul lui Watson se potrivește cel mai bine unei clasificări ISFJ.

Dar tu cum stai? Ești mai degrabă un Holmes sau un Watson? Sigur nu un Moriarty? Testul MBTI poate fi efectuat sub supravegherea unor practicieni înregistrați, dar există multe alte teste bazate pe teoria lui Jung care sunt gratuite pe internet și pot fi auto-administrate. Însă trebuie menționat că testarea personalității nu trebuie tratată ca un joc și nici ca o știință exactă. Răspunsul la câteva de întrebări pe internet nu îți poate defini personalitatea, nici în bine, nici în rău! Însă utilizarea unui test de personalitate respectabil îți poate oferi câteva informații utile despre modul în care funcționezi.

Dezvoltarea unei minți agile

„Sunt un creier, Watson. Restul din mine este un simplu apendice.”

The Adventure of the Mazarin Stone
[Cazul diamantului Mazarin]

În timp ce personalitatea și motivațiile lui Holmes sunt enigme interesante chiar și azi, dacă nu ar fi existat capacitatea lui intelectuală remarcabilă, atunci nu ai fi citit acum despre el. Există o mulțime de personaje interesante în realitate și în literatură, însă foarte puține sunt capabile să rezolve o enigmă aparent de nerezolvat precum Marele Detectiv.

Din păcate, puțini dintre noi pot spera să-l egaleze pe Holmes la capitolul „Creier genial”. Totuși, acest lucru nu trebuie să fie o sursă de rușine, pentru că a existat vreodată în literatură un intelect mai pătrunzător decât al lui Holmes? „Ați adus investigația detectivistică atât de aproape de o știință exactă, așa cum nu va mai fi vreodată în această lume”, i-a declarat Watson în *Un studiu în roșu* (compliment care l-a făcut chiar și pe Holmes „să se înroșească de plăcere”). „Investigația detectivului este – sau ar trebui să fie – o știință exactă și ar trebui tratată în aceeași manieră rece și lipsită de emoții”, avea să susțină Holmes însuși în *The Sign of Four* [Semnul celor patru].

Însă nu te lăsa păcălit! Holmes nu era preocupat doar de analiza rece și de cântărirea dovezilor empirice. El vorbea despre munca sa atât în termeni de artă, cât și de știință – sentiment la care a revenit în *The Problem of Thor Bridge* [Problema Podului Thor], când a vorbit despre „acel amestec de imaginație și realitate care stă la baza artei mele”. În *The*

Valley of Fear [Valea fricii], a reiterat necesitatea gândirii creative: „Cât de des este imaginația mama adevărului?”

Vestea bună este că, dacă nu simți că îți folosești materia cenușie la nivel holmesian, o poți totuși antrena să lucreze mai bine. Nu îți propun o vrăjitorie abracadabrantă, ci un fapt dovedit științific: creierul este incredibil de rezistent și poate să crească și să se schimbe pentru a face față oricărui număr de cerințe noi ce îi sunt impuse. Trebuie doar să te asiguri că îl antrenezi pentru a face față noilor provocări.

Vrei dovezi? Să luăm cazul taximetriștilor din Londra. Pentru a intra în această profesie, candidații trebuie să urmeze ani de studiu cunoscuți sub numele de „Cunoașterea”, învățând aproximativ 320 de rute-cheie care cuprind mii de străzi pe o rază de 10 kilometri pornind din Charing Cross, în centrul Londrei. Aceia care au trecut prin acest proces au manifestat, de obicei, o creștere a volumului hipocampului, parte a creierului cu rol crucial în memorie.

Cel mai faimos câștigător al unui concurs televizat a fost campionul din 1980, Fred Housego, taximetrist care și-a păstrat permisul chiar și după ce a devenit o vedetă mediatică. Nu e de mirare că Holmes obișnuia să caute șoferi de taxi ca surse de informații în atât de multe dintre cazurile sale!

Încălzirea

S-a demonstrat că antrenarea regulată a creierului prin jocuri mentale și chestionare oferă o apărare împotriva demenței la persoanele în vârstă. Dar nu ești niciodată prea tânăr pentru a adopta bunul obicei de a-ți antrena mintea! Iată un amestec de jocuri bazate pe cuvinte și numere.

Testul 1: Litere amestecate

Poți rearanja literele pentru a scrie patru cuvinte legate de Holmes? Fiecare literă trebuie să fie folosită exact o dată în setul rezultat. Pe două dintre aceste cuvinte le găsești pe pagina de față, iar pe celelalte două le vei descoperi pe pagina următoare.

W E S S L
R N C K
S A R H
O S O L T
H D M E
O